

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя

21 червня 2017 року

Веде засідання Голова Комітету КНЯЗЕВИЧ Р.П.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Я буду дуже оперативно, оскільки неочікувано для мене настав той момент щасливий, коли я можу сказати, що достатня кількість членів комітету присутня для того, щоб ми розпочали наше засідання, особливо мені приємно вітати Костянтина Валентиновича Жеваго, який нарешті доєднався до нашого колективу. Нам завжди вас дуже бракує, Костянтин Валентинович, тому будемо дуже вдячні, якщо ви частіше будете нас відвідувати, це тільки додасть нам і сил, і натхнення.

Шановні колеги, на нашому зібранні присутньо 18 членів комітету, що, відповідно до Закону про комітет, дає нам можливість розпочати нашу роботу. Тому я без жодних затримок оголошую наше засідання відкритим. Одразу, за доброю традицією, хочу запропонувати на посаду секретаря сьогоднішнього засідання нашого колегу Руслана Михайловича Сидоровича, який блискуче справляється з цими непростими повноваженнями у цей складний момент, підкладає своє плече. Руслан Михайлович, якщо немає самовідводу, я просив би членів комітету підтримати пропозицію голови комітету голосуванням. Прошу визначатися.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не та кнопка...

За – 16, проти – нуль, утрималось – нуль, не голосувало – 2, всього – 18. Рішення прийнято. Дякую. Руслан Михайлович, прошу приступити до виконання повноважень секретаря засідання нашого комітету.

Шановні колеги, для нас традиційно вже кілька тижнів підряд не міняється проект порядку денного, зважаючи на те, що ми весь час через якісь форс-мажорні обставини непередбачувані змушені його змінювати і той проект, який вам сьогодні задалегідь розданий, проект порядку денного, він є, я так розумію, ще десь, можливо, навіть квітневої редакції. Тому прошу на нього особливо не звертати увагу, бо це не проект який ми, напевно, сьогодні повинні розглянути. Оскільки жодне з питань, яке тут передбачене для розгляду не є предметом розгляду на цьому сесійному тижні і навіть за тією інформацією, яка в мене є, яку я отримав від керівництва парламенту на Погоджувальній раді і не буде на наступному тижні цієї сесії Верховної Ради. Тому, напевно, нам варто буде дещо обговорити інші питання.

Я заради протоколу хочу зазначити, що до нас приєднався наш колега Валерій Писаренко. Таким чином участь в засіданні вже бере 19 членів комітету.

Натомість я хочу запропонувати інші пропозиції для сьогоднішнього розгляду. Насамперед іде мова про Закон "Про Конституційний Суд України", який, ви знаєте, рішенням парламенту два тижні тому був направлений до нашого комітету на повторне перше читання, іде мова про реєстраційний номер 6427-д. І авторами цього законопроекту є низка членів нашого комітету. Я одразу хочу вибачитись від свого імені, від імені секретаріату, на превеликий жаль, так сталося, що не всі члени комітету, які голосували за цей закон, не змогли долучитися своїми підписами до авторства цього законопроекту. Це прикра помилка, яка надалі не повинна повторюватися. Тому вразі я дуже би просив всіх бажаючих вже сьогодні, вразі якщо сьогоднішнє наше буде рішення на користь підтримки цього законопроекту у повторному першому читанні, повторно долучитися в якості співавторів цього законопроекту. Я думаю, що всі бажаючі і всі присутні на засіданні зможуть скористатися такою можливістю.

Якщо дозволите, крім цього питання, я би запропонував ще питання "Різне", тому що і я, і члени комітету бажають виступити з організаційних питань, які вже в нас багато тижнів накопичувались, у нас руки не доходять до їх розв'язання. І на цьому, напевно, було б варто обмежитись, на цьому сесійному тижні розгляду питань, що стосується нашого комітету, так як всі решта питань не є нагальними для розгляду, а часу в нас і так мало.

Якщо не буде заперечень, я би такий проект порядку денного поставив на голосування за основу. А якщо в членів комітету будуть застереження, зауваження, бажання доповнити або навпаки зняти якісь питання, ми зможемо в цілому розглянути під час розгляду в цілому це питання.

Хто за таку пропозицію голови комітету, прошу визначатись шляхом голосування.

20 – за, проти – 0, утрималось – 0, не голосувало – 0. Всього 20 членів комітету, а я сказав 19, значить, я помилився. Членів комітету бере участь 20.

_____. Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, до нас доєднався наш колега Василь Іванович Німченко. Василь Іванович, вибачте, будь ласка. Я знаю, що ви завжди є, я навіть не міг собі уявити, що ви можете пізніше прийти. Вибачте, будь ласка. Вибачте. Я буду винуватий.

Якщо немає заперечень, я коротенько доповім результати роботи над цим питанням робочої групи, яка ще давно була створена рішенням комітету, яку я очолюю, яка впродовж двох тижнів працювала і, ну, хотілось би вірити, що досить конструктивно попрацювала. Я одразу скажу вам на чому ми сконцентрувалися і, що було предметом відповідного обговорення і прийняття рішень.

Це була тривала дискусія, участь в якій взяли представники і всіх фракцій, і члени комітету, і представник Президента України в парламенті, і

заступник голови адміністрації, керівник Департаменту з питань конституційного законодавства. Я дуже дякую Костянтину Красовському, який теж присутній сьогодні на нашому зібранні. Були заступник керівника Апарату Верховної Ради, працівники юридичного департаменту, науково-експертного. Ну, може когось забув, вибачте, не хочу зараз весь перелік озвучувати. Ми вирішили зупинитися на тих питаннях, які були найбільш дискусійними під час розгляду цього питання і в комітеті, і під час розгляду цього питання в сесійній залі. На що ми вийшли і, які пропозиції пропонується підтримати комітету до повторного першого читання. Якщо дозволите, я їх тезово озвучу, якщо щось пропущу, то ви мене поправите. Але, я думаю, що я на основних точно зупинюсь, бо всі решта радше є більш технічними, а ніж такими визначальними.

Ну, насамперед, дуже багато тривала дискусія довго щодо конкурсних засад відбору кандидатур. Прийнято консенсусне рішення про те, щоб запровадити можливість проведення превентивної спецперевірки і відсіювання тих кандидатів, які суперечать вимогам Закону про Конституційний Суд і Конституцію України як такі, які можуть бути обрані на цю високу посаду. Про що йде мова. Я дуже коротко поясню логіку.

Нами запропоновано ідею, що роль конкурсних комісій при з'їзді суддів і при Верховній Раді відповідно будуть виконувати Рада суддів і комітет Верховної Ради України. В який спосіб відбуватиметься добір кандидатів? І при Президенті, і при Раді суддів до... відповідно Ради суддів і до Президента кожний з бажаючих кандидатів може особисто подати відповідні заяви і набір документів передбачений законом. Після того і конкурсна комісія при Президенті і Рада суддів зможе своїм рішенням, так би мовити, припинити подальший рух у конкурсі тих кандидатів, які суперечать вимогам Конституції і Закону про Конституцій Суд. Решта по всіх кандидатах, це є новелою, пропонується передати документи для проведення спеціальної перевірки, яка за законом триває не менше 25 днів. І

за результатами цієї спецперевірки має бути проведена співбесіда з кожним з кандидатів і рекомендовано відповідно органу, який приймає рішення внести, точніше, рекомендацію органу, який приймає рішення щодо доцільності призначення чи не призначення цієї особи, разом з документами про результати проведення такої спецперевірки. За винятком тільки тієї інформації, яка носить конфіденційний, так би мовити, характер.

Що стосується Верховної Ради? То запропонована модель, при якій Комітет з питань правової політики та правосуддя, до предмету відання якого відноситься і конституційно-правовий статус Конституційного Суду має здійснювати роль, так би мовити, конкурсної комісії чи здійснювати відбір на конкурсних засадах, і суб'єктами подання пропозицій до комітету мають бути фракції і групи у Верховній Раді України.

Комітет одразу після отримання таких пропозицій має прийняти рішення про припинення подальшої участі в конкурсі тих, хто підпадає... не підпадає під критерії, передбачені Конституцією і Законом про Конституційний Суд і далі, так само, має забезпечити через Апарат Верховної Ради проведення спеціальної перевірки щодо решти кандидатів.

За результатами спецперевірки в комітеті має бути проведена співбесіда з кожним кандидатом, в тому числі на відповідність тим критеріям, які передбачені Конституцією і законом. І далі комітет має прийняти рекомендації, а це спеціальний документ, передбачений Законом про комітети Верховної Ради для Верховної Ради щодо доцільності чи недоцільності підтримки тієї чи іншої кандидатури. Ця рекомендація разом з пакетом документів після проходження спецперевірки має потрапити до сесійної зали, окрім інформації, що містить обмежувальний характер.

І сесійна зала має провести спочатку дискусію у вигляді виступів претендентів, запитань до претендентів, обговорення цього питання. За результатами такої дискусії, має відбутись рейтингове голосування щодо кожного кандидата. І ті кандидати, які набирають найбільшу кількість

голосів і можуть займати вакантні посади, повторно мають бути призначені конституційною більшістю на посади. Це дуже коротко.

Наступне питання, яке ми вирішили. Це теж, до речі, це пропозиція була Радикальної партії, ми їм вдячні. І я думаю, що це правильна пропозиція, яка об'єднала всіх, про те, що заява народного депутата про відкликання свого підпису не має юридичних наслідків.

Тобто, якщо народний депутат підписав конституційне подання чи звернення, він до того часу, поки воно у Верховній Раді проходить перевірку в Апараті Верховної Ради, до того часу, поки воно ще не потрапило до Секретаріату Конституційного Суду, може в будь-який момент відкликати свій підпис.

Однак, після того, як воно вже зареєстровано в Апараті, в Секретаріаті Конституційного Суду, юридичних наслідків такого відкликання вже не може бути. Тому кожен повинен визначатись ще до того. Це, я думаю, правильна позиція, яка, на нашу думку, унеможливить будь-який тиск на народних депутатів заради того, щоб вони відкликали свої підписи. Тому що така практика існувала до цього. Мені здається, вона є досить непристойною і точно неєвропейською. Якщо ви подивитесь практику Європи і світу, то там такого роду механізми неможливі.

Виключено положення про необхідність сплати збору за подання конституційної скарги. Пам'ятаєте, це була дискусія, щоб ми прибрати взагалі цей інститут від Конституційного Суду. Консенсусним рішенням робочої групи ми пропонуємо вилучити збір за сплату відповідно за подання скарги, конституційної скарги до Конституційного Суду. Щоб уможливити більш ширший доступ громадян до конституційної юрисдикції.

Теж непросте рішення. Бо, знаєте, воно дискусивне з точки зору того, що потребується певна компенсація за ті витрати, які буде здійснювати Конституційний Суд. Але я думаю, що ми будемо шукати інші джерела для

того, щоб покрити ці витрати, а для громадян такого роду перспектива має бути більш доступною.

Повністю узгоджено з нормою Кодексу України про адміністративні правопорушення приписи щодо відповідності за порушення порядку проведення пленарних засідань в суді. Це те, про що була серйозна дискусія в сесійній залі. І фракція "Батьківщини" багато поправок подавала, інші фракції. Ми повністю привели у відповідність до, відповідно, купа, всі ці приписи.

Уточнено статтю, що регулює визначення судом строку втрати чинності актом – те, про що йшла дискусія, пам'ятаєте, попередня редакція передбачала можливість скасування відповідних актів чи їх частин. Зараз ми повернулися до тієї конституційної редакції, яка існує в 152 статті Конституції України.

Що стосується важливе... важливе положення тих конституційних скарг, які вже знаходяться в Конституційному Суді, за пропозицією, яка лунала з трибуни від Радикальної партії, "Самопоміч", інших фракцій і груп, ми прийняли консенсусне рішення, що ті конституційні скарги, які зараз вже знаходяться в Конституційному Суді, не повертаються відповідно скажникам, а секретаріат Конституційного Суду має повідомити їх про можливість їх приведення у відповідність до вимог закону, тобто шляхом відповідного доопрацювання в разі такої потреби. І на це ми пропонуємо встановити трьохмісячний строк. За сплином цього часу, якщо громадянин не виявив бажання привести їх у відповідність до Конституції, Закону про Конституційний Суд, секретаріат Конституційного Суду просто повертає їх скажнику для подальшого доопрацювання вже і, можливо, повторного подання.

Доопрацьовано пункт 3 прикінцевих положень, який передбачав обов'язковість для суду розгляду, скажімо так, фахових, експертних висновків міжнародних і українських експертів. Ми визначаємо тепер це як

право суду, але й як обов'язок суду, це теж було одним з питань, яке дискутувалося в сесійній залі, зокрема, і Радикальна фракція, і "Самопоміч", і "Батьківщина" наголошували на доцільності вилучення цього відповідно пункту.

Всі решта речі, я не буду сильно довго затримувати вашу увагу, є більш технічними. Єдине питання, з приводу якого ми не знайшли консенсусу, це об'єктивна реальність, яку треба, можливо, буде вирішувати і не тільки в комітеті, а й в сесійній залі, це розділ перехідних і прикінцевих положень, які стосуються внесення змін до Закону про Регламент Верховної Ради в частині обрання і звільнення Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Ну, насамперед, я хочу ще раз пояснити, чому ми мусимо чіпати цю статтю Регламенту. Ми її обов'язково мусимо чіпати, оскільки зараз в чинній редакції Закону про Регламент судді Конституційного Суду і Уповноважені прав людини обираються і звільняються, відповідно до однієї статті Регламенту. Так як на перспективу ми, відповідно до рішення Конституційного Суду, обрання суддів Конституційного Суду передбачаємо відкритим голосуванням, ми мусимо їх вилучати із цієї статі і виписувати нову статтю. Таким чином перед нами дилема: чи ми залишаємо стару редакцію, яка відповідно має наступну логіку, що Уповноважений з прав людини призначається та звільняється закритим, точніше, таємним голосуванням бюлетенями чи ми переходимо на нову ту процедуру, яка вже передбачена для всіх решта суб'єктів призначення Верховною Радою відкритим голосуванням. Ми, пам'ятаєте, кілька раундів дискусії було. Я не хочу повертатися довкола конституційності цієї норми – неконституційності.

Я тільки нагадаю коротеньку історію, ми, коли повторно вносили цей законопроект, залишили чинну редакцію, але на комітеті була пропозиція нашого колеги Леоніда Олександровича Ємця, яка була підтримана більшістю членів комітету, щоби все ж таки змінити цю редакцію і передбачити новий спосіб обрання і звільнення Уповноваженого з прав

людини. Однак ця норма, ну, стала на заваді, я так розумію, прийняття за основу цього законопроекту, ну, принаймні і фракції, і низка народних депутатів якраз з трибуни парламенту оголошували свою позицію, яка унеможливила їх голосування за наявності цієї норми.

Зараз низка фракцій теж наполягає на вилученні цієї норми, без якої вони, ну, я так розумію, не готові надалі підтримувати цей законопроект. Це питання, яке потребує дискусії, я не знаю, ми можемо обмінятися думками, напевно.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, зачекай, обов'язково.

Я спочатку, якщо дозволите, з цього приводу хочу дати слово Леоніду Олександровичу, чи не змінилась позиція. Якщо вона не змінилась, то ми тоді будемо розпочинати дискусію. Якщо, можливо, вона змінилась, то в дискусії немає потреби. А потім кожен з бажаючих може висловити свою позицію.

Якщо ми дійдемо консенсусу, добре. Не дійдемо, я пропоную тоді, ну, що, будемо перекидати на плечі парламенту цю, таку непосильну ношу. Хай він своїм політичним рішенням поставить крапку в дискусії.

Леонід Олександрович, якщо можна, в межах однієї хвилини, поінформуйте нас про результати домовленостей.

ЄМЕЦЬ Л.О. Шановні колеги! Не можу нічого сказати про результати домовленостей. Можу сказати, що у нас в понеділок відбулась фракція, на якій обговорили відповідний законопроект і ті позиції, які щодо нього є. І позиція фракції була однозначна. Що, оскільки є рішення Конституційного Суду і відповідно все законодавство ми поступово приводимо у відповідність до Конституції України, то залишилась лише одна норма в регламенті, одне

речення, яке в себе включає і процедуру обрання суддів Конституційного Суду і одночасно процедуру обрання Уповноваженого з захисту прав людини.

Власне позиція фракції, що, якщо можна приводити, точніше, якщо потрібно приводити, не якщо, а потрібно приводити у відповідність до Конституції все наше законодавство, то, якщо є така можливість, то це треба робити негайно. Тому що у нас це не єдине порушення Конституції в нашому законодавстві. І обов'язок парламенту якраз усувати ці невідповідності.

Тому позиція фракції залишається незмінною. Треба приводити у відповідність до Конституції положення нашого законодавства. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, зрозуміла позиція. Тому є сенс коротку дискусію провести. Спочатку Алексєєв Сергій, далі Руслан Сидорович, Юзькова Тетяна і Писаренко Валерій. Будь ласка, якщо можна, колеги, в межах однієї хвилини. Будемо дуже вдячні. Дякую.

АЛЕКСЄЄВ С.О. Колеги, я все-таки більш склоняюсь до тієї думки, що цю норму щодо обрання омбудсмена із Закону про Конституційний Суд треба вилучити з двох причин.

По-перше, я був автором та співавтором вже цього закону в двох редакціях і бачив, як двічі цей закон був провалений. Це дуже огидно. Тому що нам треба перезавантажувати такий важливий орган як Конституційний Суд. Якщо ми втретє його провалимо, це буде просто не смішно, його треба приймати цей закон.

Друга причина, що не вважаю взагалі правильним, в тіло закону, навіть якщо є одна і та ж стаття Регламенту, але це не є предметом регулювання цього закону – обрання омбудсмена, даже не через те, що я кандидатом на посаду омбудсмена, я не заперечую проти того, щоб змінити процедуру і був інший порядок голосування, щоб було відкрите голосування. Але це можна

зробити окремим законопроектом, змінити статтю в Регламенті, це взагалі не питання. Тому я вважаю, що доцільно це вилучити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Михайлович, будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Постараюся коротко. Ну, в юриспруденції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто хочу сказати, що нас стало менше, Ігор Лапін нас покинув. А, але зате приєднався Сергій Владиславович, тобто нас як було 20, так і...

СИДОРОВИЧ Р.М. Є в юриспруденції... Я поєднаю відразу у виступі два моменти, щоб економити час по виступах. Є в юриспруденції таке поняття "невірний спосіб захисту порушеного права". Тут більшість розуміють, що немає дискусії, чи потрібно вносити ці зміни, але так само розуміють, що їх неможна вносити зміни в цьому законопроекті, всі розуміють, чому.

Але я хочу звернути увагу ще на один момент... *(Шум у залі)* На ще один важливий момент, який частково є вирішений, але на мою точку зору...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, скільки нас зараз? 19. У нас Костянтин Валентинович відлучився на кілька хвилин, зараз повернеться.

СИДОРОВИЧ Р.М. ...на мою точку зору, не до кінця і недостатньо якісно стосовно тих конституційних скарг, які подані з моменту набуття змін до Конституції. Оскільки навіть якщо ми особам таким надаємо час на усунення недоліків відповідно до закону, який, ми надіємося, буде прийнятий, вони не зможуть точно привести у відповідність один момент,

який стосується трьохмісячного строку на звернення, визначеного статтею 77. Тому я думаю, що в "Перехідних положеннях" з метою забезпечення принципу правової визначеності нам необхідно вказати, що частина перша статті 77 щодо строків подачі такої конституційної скарги для конституційних скарг, поданих з моменту набуття змін до Конституції до моменту набуття закону в силу, не застосовується, тому що в іншому випадку вони просто фізично можуть не зможти привести у відповідність і це не є вина цих людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Михайлович, ви, напевно, не дочитали до кінця останні зміни...

СИДОРОВИЧ Р.М. Я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам просто поясню. Справа в тім, що ті, які набули чинності до, точніше, подані щодо рішень, які набули чинності до змін до Конституції, вони одразу повертаються з секретаріату без розгляду.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ні, ні, ні. Я говорю про конституційні скарги, які подані після набуття чинності змін до Конституції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

СИДОРОВИЧ Р.М. ...до моменту прийняття закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

СИДОРОВИЧ Р.М. Оскільки певні скарги можуть бути подані пізніше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

СИДОРОВИЧ Р.М. ... ніж через 3 місяці після набуття законної сили остаточного рішення суду. Якщо вони зможуть привести у відповідність форму, то вони можуть не зможти привести у відповідність строк подання, який буде визначений лише цим законом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви пропонуєте розширити такий час?

СИДОРОВИЧ Р.М. Я пропоную просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте...

СИДОРОВИЧ Р.М. ... не застосовувати строк, визначений частиною першою статті 77 стосовно конституційних скарг, визначених "Перехідними положеннями" поданих після набуття змін до Конституції до моменту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але для набуття чинності...

СИДОРОВИЧ Р.М. ... набуття сили закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я не заперечував би. Хоча можна встановити загальний строк більший, наприклад, 6 місяців і тоді.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я думаю, що ми можемо погодитись на таку пропозицію. Я думаю, якщо немає заперечень, давайте зразу погодимося. І прошу його вписати у вигляді конкретної норми, яку ми далі...

Тетяна Леонідівна, будь ласка, якщо можна, в межах однієї хвилини, бо в нас ще присутня Ірина, якщо можна, Суслова. Да, наша колега. Вона хоче висловити позицію від низки народних депутатів, ми тут люб'язно їй надамо слово.

ЮЗЬКОВА Т.Л. Добре. Дякую. Тетяна Юзькова, фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Я хочу висловити позицію фракції стосовно необхідності вилучення з "Прикінцевих положень" Закону про конституційний Суд і зміни до статті 208 Регламенту Верховної Ради України щодо обрання і звільнення Уповноваженого з прав людини Верховної Ради.

Фракція підтримує ту позицію, що не можна погодитись з думкою комітету, що обрання чи призначення і звільнення Уповноваженого відноситься до відання Закону "Про Конституційний Суд України", по-перше.,

По-друге, я погоджуюся з думкою мого колеги, пана Сидоровича, що до можливості подовження строку на подачу касаційної скарги, в тому числі для осіб, які ще не встигли це зробити. Тобто в Перехідних положеннях можна зазначити, що строк визначений... трьохмісячний строк визначений законом застосовується з моменту набуття чинності Закону "Про Конституційний Суд України".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вже про це домовилися, так.

ЮЗЬКОВА Т.Л. Так, все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція ваша по уповноваженому зрозуміла вона я так розумію, радикальна, категорична, як завжди. Будь ласка. Василь Іванович, можна я Писаренку дам і зразу після того... я вже оголосив його, будь ласка, Валерій Володимирович. Далі – Німченко.

ПИСАРЕНКО В.В. Два тезиса, потому что у Василя Ивановича, не могу у него занимать время. Два тезиси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна українською, бо зараз Леонід Олександрович, вже бачу рука в нього дьоргається.

ПИСАРЕНКО В.В. Я когда перейду ко второму тезису перейду на украинский специально для вас по вашей просьбе.

Первое – это в части Уполномоченного по правам человека, нам так же не нравится то, что происходит в части этого закона и вопрос даже не в том будет это или не будет нам бы тоже хотелось, чтобы этого не было. Вопрос в том, как вы относитесь к этому вопросу, запикиваете его куда уже не попадая этот вопрос. Вот поэтому у нас убедительная просьба отказаться, если вы хотите рассчитывать на наши, в том числе голоса.

Тепер інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Державною, українською державною мовою.

ПИСАРЕНКО В.В. Хоча ніхто не забороняє іншою мовою також розмовляти.

Я подивився на 36 сторінці один розділ, який ви написали, от ми зараз тут спілкувались з колегами, так він написаний такою технікою, що я навіть у першому читанні не хочу голосувати за цей законопроект. Тут написано, що суд може розвивати і конкретизувати юридичну позицію, якщо

змінюються об'єктивні підстави покращення захисту конституційних прав, свобод з урахуванням міжнародних зобов'язань. Тобто якщо ми не будемо конкретних речей писати в законі, то навіть ми його ухвалюємо, тут написано, "що Конституційний Суд може" і так написати, і якщо потрібно хтось щось скаже, то можна і навпаки написати. Ось почитайте уважно цей пункт я думаю, що... 36 сторінка другий пункт, виділений чорним, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я поясню.

ПИСАРЕНКО В.В. Я просто сам підхід до такого описання, да, тому ми отримаємо не Конституційний Суд, а...

_____ . *(Не чути)*

ПИСАРЕНКО В.В. Ви знаєте, ми стільки вже настраждалися від творчості людей, що я думаю, що нам треба попрацювати над законом краще. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Василь Іванович Німченко.

Хто далі хоче висловитися, колеги? Нема з членів комітету нікого бажаючі? Тоді я надам слово Сусловій Ірині нашому колезі.

НІМЧЕНКО В.І. Уважаемые коллеги, я так понимаю, что черным шрифтом выделено то, что есть новеллой в этом законопроекте. Ну, что я могу сказать? Ну, если оно третий раз пойдет вот это, оно так же, на мой взгляд, я предусматриваю, что даже нельзя будет сломать ни через колено, ни через хребет. Вы посмотрите, что это за закон, это Закон о Конституционном Суде, я не буду повторяться то, что сказал мой коллега, вы посмотрите, где унифицированный подбор по кадровой политике, это я для тех, кто вообще-

то работает в системе судоустройства. И если шла речь о том, что здесь никто не будет кандидатом в Конституционный Суд его написал в отличие от Закона о Верховном Суде, то мы давайте посмотрим, у нас что нет унифицированных норм по поводу оплаты труда? Они у нас есть. Почему изгой – судья Конституционного Суда? Лишь потому что выступили три кандидата? Я повторюсь: нет более продажного правосудья, чем правосудье дешевое.

О чем здесь идет речь? Вы посмотрите верховный судья, вот так вот. Люди смотрят, люди знают, верховный судья и судья Конституционного Суда, у него одна система оплаты труда, система. У нас единая унифицированная система. Кто-то навязывает, кто-то кричит, друзья, надо четко идти по правовому полю и тогда не будет порядка... Второе... Тогда будет порядок.

Второй вопрос, если мы уже зацепили, давайте мы посмотрим конкурсные комиссии, вокруг этого, вы знаете, они мне так напоминают комбеды 1930-х годов, которые создались через схоластику, через махновщину и подавили волю исполкомов, и сформировали власть, будем так сказать, что и привело к голодомору. Так вот я вам скажу, голодомор буде в системе конституционной юрисдикции, если такой будет вопрос.

Другое дело, вы же не найдете здесь, что здесь правка о состоянии здоровья. Посмотрите внимательно по залу Верховной Рады.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Третий вопрос. Третий вопрос. Я очень серьезно говорю, друзья, я проработал 9 лет судьей Конституционного Суда и я знаю, о чем говорю.

Третий вопрос. Третий вопрос. Вы знаете, всегда несущие были переходные положения, где пытаются все такое спрятать интересное. Так я

хочу сейчас начать с тех переходных положений. Уважаемые коллеги, мы – Комитет правовой политики. Мы здесь "породили" закон, так сказать, о декоммунизации. Спуститесь, пойдите в народ.

Помните, я просил, что мы делаем? Нет, пришли, мы пришли и некоторые... Дальше: закон здесь подтягивали о спецконфискации, который, здесь заявляли члены правового комитета о том, что здесь нужно руководствоваться целесообразностью. Мы о чем говорим? Что стоит за этим? Почему появляется этот закон? Почему не идет через изменения в действующий этот закон, где добавить раздел "Конституционная жалоба"? И все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, давайте не все.

НИМЧЕНКО В.І. Ну, ладно, потом.

А теперь я скажу. Посмотрите, это что за Конституционный Суд? Вы можете себе представить в Соединенных Штатах Америки, кто там был, Верховный суд, который несет функции все, чтобы там работали радники із Подолу, Київ? Причем, радники на законном основании, совет которого имеет преюдиционное значение?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми прибрани преюдиционное, ми як правосудне.

НИМЧЕНКО В.І. Ну, я читаю то, что вы написали. То, что вы прибрани, вы даже прятать не можете. А я к тем авторам, кто готовил этот законопроект, понимаете?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович, дякую. Можна, я два слова прокоментую про зарплату. Я все ж таки не хотів би, щоб ми говорили про

те, що ми залишаємо суддів Конституційного Суду в злиднях. Це не зовсім відповідає дійсності. Ми прирівнюємо їх, скажімо, в обсязі отриманої суддівської винагороди до суддів Верховного суду.

Звичайно, можна дискутувати довкола розміру. Але, повірте мені, це буде розмір, умовно кажучи, в районі десь 150 і плюс тисяча. Може це і мало, напевно це мало для судді Конституційного Суду, але це в 10 раз більше ніж для народного депутата.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Якщо ви вважаєте, що Верховний Суд отримує якісь преференції, я тут теж з вами міг би подискутувати і погодитись з вашою логікою, погодитись, то я би пропонував, коли ми будемо зараз вносити в закон зміни про статус суддів і судочинство в межах процесуальних кодексів, давайте поправимо там ті норми і хоча б зведемо до спільного знаменника. І це теж правда. Василь Іванович, ви розумієте, я не хочу, щоб ми зараз повернулись до цієї норми, яка раніше була, про 1,5 коефіцієнт, про надбавку за кожен рік в 10 відсотків і... Ну, я розумію, що судді хочуть отримувати зарплати по 300 тисяч гривень, я розумію людські, я їх, напевне, в цьому міг би підтримати, но воно не пройде через зал. Як ви говорите правильно, принцип соціальної справедливості, ну не можемо воно пройти апріорі через цей зал ні в якому вигляді. Я, ви бачили, 8 годин стояв на трибуні і переконував зал прийняти закон. Чим це закінчилось, ви бачили. Тому я би просив до цієї дискусії просто не повертатися.

З приводу того, про що говорив Валерій Писаренко. Мова йде про те, що у тому випадку, якщо... Відповідно до міжнародно-правових зобов'язань міняється міжнародне право або рішення Європейського суду з прав людини відповідно до Конвенції з прав людини змінює правову позицію, ми даємо

можливість Конституційному Суду в разі необхідності, це їхнє право, теж в розвиток своїх рішень на перспективу враховувати таку позицію міжнародно-правових інституцій і відповідно зміну міжнародно-правових документів. Я не бачу в цьому нічого поганого. Якщо ви вважаєте, що це може стати на заваді вашої групи, ну, я би тоді дискутував, можливо, і варто вилучити цю норму. Я не проти, але мені здається, що це було на покращення.

Суслова Ірина. Будь ласка, Ірочка. Якщо можна, теж оперативно.

СУСЛОВА І.М. Дуже дякую, Руслане Петровичу. Я вже все зафіксувала, тому спробую дуже оперативно.

Шановні колеги, я – член Комітету із захисту прав людини. Що я хочу зазначити? Що члени Комітету із захисту прав людини, в тому числі міжнародні правозахисні організації, які входять до громадської ради нашого комітету, дуже обурені тим, що в абсолютно нелегітимний спосіб, порушуючи статтю 116 Регламенту Верховної Ради України, намагаються внести зміни в Закон "Про Конституційний Суд", які стосуються процедури обрання Уповноваженого з прав людини.

Я пропоную бути чесними, і якщо це Закон "Про Конституційний Суд", є пропозиція концентруватися виключно на цьому. Це перше.

Друге. Ми пам'ятаємо і неодноразово сьогодні колеги зазначали, що багато фракцій не голосувало за Закон "Про Конституційний Суд", аргументуючи саме тим питанням, що включено окремо зміну обрання Уповноваженого з прав людини, які не стосуються до... взагалі до Конституційного Суду. То, якщо комусь потрібно так змінити процедуру обрання, то я хочу зазначити, що нам дуже ще потрібно в Україні ухвалити Закон про банкрутство юридичних осіб і ми можемо його взяти просто і вставити в "Перехідні положення" в Закон про Конституційний Суд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми подумаємо і ми так далеко...

СУСЛОВА І.М. Наступне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми подумаємо.

СУСЛОВА І.М. Наступне на завершення. Я вважаю, що це дуже вмотивує депутатів переглянути своє рішення і виключити цей блок питань, які пов'язані з уповноваженим Законом про Конституційний Суд саме те, що в рамках європейського проекту "Twinning" сьогодні працюють на базі Уповноваженого з прав людини експерти з литовського та австрійського офісу омбудсменів, які напрацьовують комплексні зміни до Закону про Уповноваженого з прав людини. Доопрацьовують вони ці зміни спільно і з нашими експертами, до кінця літа вони будуть презентовані.

Шановні колеги, давайте будемо діяти виключно... будемо діяти в регламент. Дамо людям можливість отримати Закон про Конституційний Суд, який так всі очікують. Але в той же самий спосіб будемо розглядати і вносити ті зміни, які стосуються виключно тих чи інших законів. Дуже дякую і прошу поставити на голосування... Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ми зараз обговоримо це питання.

Чи хтось ще хоче висловитись з цього приводу? Наталя Василівна, ви хотіли, ні? Немає більше бажаючих?

Ну, давайте я буду резюмувати і будемо думати як ми вийдемо з ситуації. Справді, ситуація виглядає в частині уповноваженого майже патовою.

Більше того, я вам скажу, що я думав, що ті проблеми, які є в Законі про Конституційний Суд нам не вдасться досягнути консенсусу і вирішити. Але ми впродовж багатьох тижнів роботи нашли консенсус по всіх

питаннях. Залишилось одне питання, яке стало на заваді прийняття Закону про Конституційний Суд. Як з нього вийти я не знаю. Я розумію, що є політична позиція фракції про те, що, якщо не буде цієї норми, вони не голосують за закон.

Є позиція іншої частини сесійної зали, які при наявності такої відповідної зміни не голосують. Ми зайшли в процесуальний тупик. Як з нього вийти і на рівні комітету, і на рівні сесійної зали я не знаю. Я просто, відверто вам скажу, от правильно сказав Сергій Алексєєв, якщо ми третій раз Закон про Конституційний Суд не приймемо, я думаю, що ми вже його не приймемо. І тоді у нас просто, ну, ми блокуємо роботу цього органу. Ви знаєте, зараз він по факту заблокований, бо у двох суддів закінчився строк перебування, судді неспроможні приймати рішення, суд не працює, вони чекають закону, все зупинилось. І виходу... Ну, ми, звичайно, може сказати, давайте ми перенесемо це на осінь, давайте на наступний рік, то я би тоді думав, щоб ми взагалі краще це не розглядали, а хай воно є, як є, давайте умиваємо руки і відходимо від цієї проблеми і кажемо: ми не спроможні її вирішити через Уповноваженого з прав людини. Це чесна відповідь суспільству в тому числі. Тому я не знаю, як вийти.

Та ідея, про яку каже Ірина Сулова, вона раціональна насправді, що давайте окремим законом подивимося більш ширше на норму по Уповноваженого і спробуємо її якимось чином відрегулювати. Я не можу з Іриною погодитись, що ми не повинні чіпати Уповноваженого, бо, крім порядку обрання, ми ще вилучаємо в Уповноваженого таке право як звертатися до Конституційного Суду щодо тлумачення законів. Зараз Конституційний Суд позбавлено права тлумачення законів, таке право надано Верховному Суду, а в Уповноваженого залишилося старе право. Тому ми все рівно мусимо залазити в цей закон і його коригувати, ніякої 116-ї ми не порушили, і тут я вам як голова комітету відповідально кажу.

Інша справа, що не про це йдеться, на цьому всі сходяться, йде мова про спосіб обрання в залі Верховної Ради. Я пропонував інший компроміс, що давайте ми запропонуємо нову модель для наступного Уповноваженого, давайте залишимо обрання за старою схемою цього Уповноваженого, який зараз планується, а наступного через 5 років – за новою схемою. Теж не приймається.

Тому я не знаю, як вийти із ситуації. От я, відверто кажучи, вийти в сесійну залу і сказати: знаєте, ми не можемо нічого рекомендувати, бо Комітет з правової політики не знає, як вирішити питання в частині Конституційного Суду щодо Уповноваженого з прав людини, ну це неправильно. Поможіть мені. Давайте якось спільними зусиллями виходити з ситуації. Бо це ненормально, що залишилась одна норма, яка унеможлиблює прийняття рішення щодо фактично перезапуску роботи такого надважливого конституційного органу. Як Василь Іванович каже, це фактично основоположний з точки зору, скажемо, інтересів Конституції і державності орган. Ну, от приймемо спільне рішення або інший є компроміс: залишаємо все, як є, виносимо все в сесійну залу. Якщо сесійна зала в такій редакції, як є, підтримає – це один буде розвиток. Не підтримає – будемо тоді сидати і думати. Немає інших варіантів.

Хто хоче щось додати? Сергій Владиславович Соболев, якщо можна.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, на мій погляд, є, це очевидно, три питання, які так чи інакше викличуть дискусії в залі, неприйняття тих чи інших фракцій.

Перше питання – це, без сумніву, Уповноважений з прав людини.

Друге питання – це те, що Президент одноосібно встановлює фактично і призначає членів конкурсної комісії, яка буде відбирати членів Конституційного Суду і для Верховної Ради і для Президента.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, це неправда.

СОБОЛЄВ С.В. Ну, не знаю, почитайте. Я от тричі перечитав у тому формулюванні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для Верховної Ради буде здійснювати (ви просто пізніше прийшли) Комітет Верховної Ради, для суддів – Рада суддів...

СОБОЛЄВ С.В. Правильно. Тільки конкурсна комісія передає ці кандидатури комітету. Ви почитайте, як ви це виписали в тому варіанті, як це є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Де це ви таке побачили?

СОБОЛЄВ С.В. Сторінка, якщо я не помиляюсь четверта, це загальна норма, яка стосується порядку призначення всіх. Вона не відноситься виключно тільки до повноважень Президента.

І третє, це, без сумніву, питання, яке так чи інакше пов'язано з тим, що Конституційний Суд має право сам переглядати свої позиції, виходячи з якихось речей, які абсолютно не відповідають самому духу Конституції. От я думаю навколо цих трьох речей треба провести дискусію, визначитись внести остаточну пропозицію комітету і далі рухатись. Те, що стосується там прирівняння членів родин це є окрема група депутатів, які дуже чітко відслідковують, щоб, не дай Боже, заробітна плата, доходи, інші пільги, повноваження не перевищували для них встановлений ліміт і для них встановлені норми. Тут ми розширюємо цілий ряд положень до членів родин Конституційного Суду, що робить ще більшим проблематичним ухвалення такого рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто хотів би, щоб ми правильно читали тут йде мова про те, що відбір кандидатур для Президента здійснює конкурсна комісія. Наступний абзац, підготовку питання до розгляду Верховної Радою здійснює комітет.

І третє: підготовку підготовка питання з'їздом суддів здійснює Рада суддів. Давайте так читати як написано так, як ми хотіли.

Що стосується Уповноваженого, я тут дискусію зрозумів. Сергій Владиславович, я думаю, що нам не треба маніпулювати хоча би в цьому середовищі. Давайте будемо відверті у нас залишилась одна проблема, яку треба вирішити.

Да, Валерій Володимирович, будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. И тут вопросов нет это наш коллега він не маніпулює просто, по-різному, вибрані... по-різному, описані, там – відбір кандидатур на посаду судді, а там – підготовка питання щодо розгляду тоді треба привести все до єдиного показнику. Або всюди підготовка щодо розгляду здійснює там-там і до Сергій Владиславович абсолютно правий, щоб там не було потім...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я поясню логіку.

Справа в тому, що в Конституції немає імперативу щодо необхідності створення конкурсної комісії для обрання суддів Конституційного Суду йдеться про те, що таке обрання має здійснюватися на конкурсних засадах.

У зв'язку з цим автори, робоча група пропонує, створити конкурсну комісію, яка на конкурсних засадах буде пропонувати Президенту щодо обрання суддів, раз. Комітету на конкурсних засадах підготовку питання для прийняття рішення Верховної Ради щодо, ну, фактично на конкурсних засадах, бо рейтинг – це теж конкурсна засада, по обранню суддів, раз, і на конкурсних засадах підготовку питання Радою суддів для прийняття

рішення з'їздом суддів на конкурсних засадах щодо обрання суддів. По-іншому ми не випишемо ніяк, друзі, тому що ми не можемо покласти на комітет і на Раду суддів повноваження конкурсної комісії, вони не мають, вони мають іншу конституційну природу. Згідно Конституції, будь-які питання Верховної Ради попередньо приймаються рішенням комітету. Тут довго мудрувалася ця історія, вона обсудювалася з різних боків місяцями, повірте мені, це єдино можливий варіант, на який ми зараз вийшли.

_____. Руслан Петрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. Просто додати після фрази "на посаду судді Конституційного Суду Президентом України на конкурсних засадах..."

СОБОЛЄВ С.В. Далі це буде віднесено до тлумачення Конституційного Суду, який протлумачить так, як... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема питань. Значить, тоді: відбір на посаду судді Конституційного Суду на конкурсних засадах Президентом України здійснює... і далі по тексту.

_____. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це погоджено.

Що ми робимо з Уповноваженим? Друзі, давайте про це питання приймаємо...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Бо ми знову зараз затримаємося і всі розійдуться, на тому все закінчиться.

НІМЧЕНКО В.І. У мене вопрос такой. Скажите, вам же известно, что находится на рассмотрении Закон о внесении изменений в Закон о Конституционном суде, так же или нет? О конституционном... жалобе на рассмотрении в Верховной Раде есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є такий, це...

НІМЧЕНКО В.І. Чем обусловлено тем, что так настойчиво и кто за эти стоит я хотел бы, кстати, и предлагаю всем поддержать, чтобы было здесь фамилии, кто готовил.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А там є в законі.

НІМЧЕНКО В.І. Чем обосновано... Чем обосновано то, что настойчиво пихают новый закон, а не вносят изменения? Поверьте, это намного легче, вот это все, за исключением то, что мы оспариваем здесь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, я би не хотів відкривати з цього приводу знову дискусію, але просить автор того закону, про який ви...

НІМЧЕНКО В.І. Дело не в авторе закона...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автор закону про...

НІМЧЕНКО В.І. Дело не в авторе закона, а дело в истине. Я еще раз говорю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не хочу про це.

СМЕЦЬ Л.О. Василь Іванович, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Просто автор закону...

(Загальна дискусія)

СМЕЦЬ Л.О. Народ, там, насправді, дуже проста відповідь. В рамках діючого закону внесення правок є неефективним, що мій законопроект, що той що нашого колеги Писаренка, неефективним, тому що розглядатися він тоді має повним складом Конституційного Суду. Ви розумієте, наскільки це ускладнює процедуру? Лише комплексно дозволить ефективно забезпечити процедуру розгляду конституційної скарги.

Василь Іванович, я вам дійсно хочу відповісти на ваше питання, не заважаючи на те, що я важко розумію російську мову. Але, ну, інакше не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп, стоп, стоп, друзі.

Тепер з приводу того, на що ми можемо вийти, на яке рішення. Давайте тоді по Уповноваженому зараз ми виносимо за дужки і обговоримо це питання.

У мене, у нас в робочій групі народилась одна пропозиція, яку ми від імені робочої групи, уповноважений голови комітету озвучити комітету. Ми вважаємо, що, оскільки всі питання, окрім уповноваженого зняті, за недоцільне розглядати це питання за процедурою двох читань.

Тому був би вдячний, щоб комітет рекомендував визначити наступне. Прийняти його за основу і в цілому. А хай сесійна зала визначається. Якщо вона не прийме, я думаю, що, очевидно, зважаючи на дискусію по уповноваженому, тоді будемо говорити про перше читання. Якщо ні, ну, тоді будемо знову говорити про повторне перше. Якщо ні, значить, будемо говорити про наступну сесію.

Інших варіантів я просто не бачу. Як нам по уповноваженому? Я пропоную тоді зараз поставити з цією нормою. Якщо вона буде підтримана, це один розвиток подій, значить, тоді в сесійній залі будемо її знімати або обговорювати.

Якщо вона не буде підтримана, я поставлю без цієї норми. І, врешті-решт, тоді будемо знову ж таки в сесійній залі визначатись щодо її повернення. Я думаю, що ми, друзі, я вам скажу відверто. Без політичних домовленостей ми не переступимо цей бар'єр, бо він має радше не до кінця правове значення.

Хто за таку пропозицію, по-перше, щоб з цією нормою проголосувати, прошу визначатись шляхом голосування.

Хто – за? Прошу визначатись. Кнопочки тиснемо. За – 9, проти – 5, утрималось – 3, не голосувало – 2. Всього 19. Рішення не прийнято.

Наступна пропозиція. Хто за те, щоб проголосувати без цієї норми, прошу визначатись шляхом голосування.

_____. В цілому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. За – 8, проти – 7, утрималось – 2, не голосувало – 2. Всього 19. Рішення не прийнято.

_____. Будемо вважати це рейтинговим голосуванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які пропозиції?

_____. Повторно поставити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ну, тоді що? Комітет не визначився?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Валерій Писаренко, хвилина.

ПИСАРЕНКО В.В. Шановні колеги, давайте. Дивіться, я розумію, що ми, ніхто не вірить, що він, що цей законопроект може пройти друге читання. Але у нас є рішення комітету. Комітет повинен проголосувати за те, щоб це проголосувати в першому читанні. Да?

Якщо ви взагалі не бачите його в першому читанні, то тоді не ставте. Але я вважаю, що нам потрібно проголосувати в першому читанні. Ми взагалі бачимо його в парламенті чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. А можна я компромісну – давайте ми його допускаємо до процедури другого читання, якщо, наприклад, я, Валерій Володимирович, вас попрошу в другому читанні на трибуні представляти позицію комітету. Це буде справедливо і, наприклад, ще там тиждень вмирати на цей... стоячи, бути обпльованими, коли переходять на персоналії, які не мають жодного відношення до законопроекту, і тобі розказують, що ти хочеш розікрати землю в Україні, що ти там людей бідними хочеш залишити і все решта. Мені було огидно слухати такі речі на свою адресу. Мені здається, що це було несправедливо, чесно.

Є інша пропозиція, хто за те, щоб просто передати на розгляд парламенту і хай сесійна визначається зала як їй голосувати, зважаючи на цю пропозицію.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто комітет не визначився, не прийняв жодного рішення, тому пропонує сесійній залі самій прийняти рішення щодо прийняття цього закону.

_____. Це не факт.

_____. А навіщо за це голосувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми маємо хоч передати формально.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто пишемо, що комітет не визначився і передає на розгляд парламенту. Хто – за, прошу визначатися. Ну, хоч щось. За -11, проти – 3, утрималось – 2. Не голосувало – 3. Всього 19.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за участь.

Дякую всім за участь.